

VY_32_INOVACE_07_LEGENDY A ŽIVOTOPISY_19

Autor: Kateřina Kantová

Škola: Základní škola Slušovice, okres Zlín, příspěvková
organizace

Název projektu: Zkvalitnění ICT ve slušovské škole

Číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.2400

Anotace

- Materiál (DUM – digitální učební materiál) je určen pro práci na interaktivní tabuli, do předmětu JAZYK ČESKÝ pro 7. ročník základních škol. Je součástí tematického okruhu Literární výchova – 7. ročník: antika – 19. století.
- Materiál je určený pro vyvozování nového učiva.
- Materiál doplňuje učebnici: Lederbuchová L., Beránková E.: Čítanka, učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia, Fraus, Plzeň, 2004.

LEGENDA:

Legendy v českých zemích

- Legendy v českých zemích vznikaly v období od 9. století
- Zásadní bylo působení svatých Cyrila a Metoděje, s jejichž jmény jsou první legendy spojeny

Ikona zobrazující Cyrila a Metoděje

Obr. 1

**Svatí Cyril a
Metoděj –
obraz Jana
Matejky z roku
1885**

Obr. 2

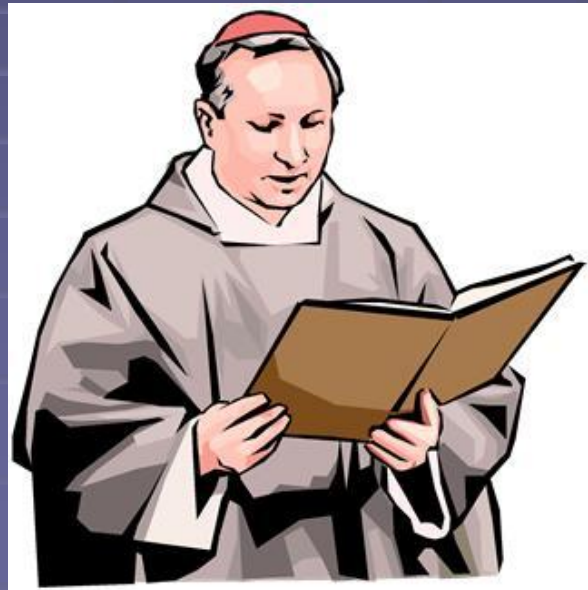
Legendy dělíme do pěti skupin:

- **1. cyrilometodějské legendy**
popisují život Konstantina i Metoděje
- **2. svatováclavské a svatoludmilské legendy**
Život svatého Václava, je to nejstarší
dochovaná staroslověnská památka, která
vznikla na území Čech

- **3. vojtěšské legendy**
- **4. prokopské legendy**
- **5. další legendy**

ŽIVOTOPIŠ:

- **Biografie (životopis)** je umělecký žánr založený na popisu života osobnosti
- Správná biografie by měla komplexně a nezaujatě popisovat život dané osoby
- **Popisovali život mučedníků**

SATIRA:

- **Satira** – dílo, které se pomocí humoru, kritiky, nadsázky nebo zesměšnění snaží **poukazovat na nežádoucí jevy ve společnosti**
- středověká satira - *sociální satira* – sociální nespravedlnost, sociální protiklady (bohatí-chudí)

Hradecký rukopis

- neznámý autor; básně z doby Karla IV
- **1. část: Desatero kázanie božie** – jak se lidé proviňují proti Božím přikázáním
- **2. část: Řemeslníci a konšelé** – jak jsou lidé (řemeslníci a konšelé) nepoctiví; naznačuje tresty; mají obecnou platnost
- **3. část: O lišce a džbánu** – první česká dochovaná bajka

Podkoní a žák

- ukazuje postavení chudých lidí
- v krčmě se oba sejdou a vychvalují své postavení, ale ve skutečnosti se mají zle - ironie

- Se kterými jmény je spojen vznik prvních legend?

Vznik prvních legend je spojen s
**KONSTANTINEM A
METODĚJEM.**

- Jaká je nejstarší dochovaná staroslověnská památka?

Nejstarší dochovaná
staroslověnská památka je
legenda „**ŽIVOT SVATÉHO
VÁCLAVA**“.

- Co je biografie?

Biografie – životopis, popisuje život osobnosti.

- Na co poukazuje středověká satira?

Středověká satira poukazuje na
nežádoucí vlivy ve společnosti
pomocí **HUMORU**.

Zdroje:

- <http://office.microsoft.com>
- Obr. 1: Soubor:KyrilMethod.jpg. In *Wikipedia : the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, , last modified on 2.2. 2006 [cit. 2011-09-12]. Dostupné z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:KyrilMethod.jpg>>.
- Obr. 2: Soubor:Cyril and Methodius.jpg. In *Wikipedia : the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, , last modified on 2.1. 2006 [cit. 2011-09-12]. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Cyril_and_Methodius.jpg>.
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Legenda>
- cs.wikipedia.org/wiki/Životopis